

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

331.78

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: *Körutazás a cselédkérdés körül*

Forrás:

Nemzeti Ujság

Bp.
(Hely)

1921 9
15
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Közn. nyamt. XX. é. 22. sz.

Körutazás a cselédkérdés körül.

A Mártánál a nagyságok udvarolnak a lányoknak. — A cupringerek nem változtak. — Mit mondanak a Máriánumban? — Csak háromhónapos bojkottal lehetne a 600–800 koronás cselédbéreket leszorítani.

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) A cselédkérdés egyidős a modern Budapesttel. Évtizedek alatt nem akadt ember, aki csak megközelítő módon is enyhíteni tudott volna a budapesti háziasszonyok ez örökké visszatérő gondján és idegeket szaggató problémáján. A cselédkérdés a háziasszonyok szempontjából ma egyenesen lehetetlen, abból az egyszerű okból, mert egyáltalában nincs cseléd. Arról pedig, ami még véletlenül akad, jobb nem is beszélni.

A városháza udvarán, a régi Márta helyiségében, a kalapos nagyságok kora reggeltől délig akkora hévvel udvarolnak az ott kirakatot ülő lányoknak, mint a híres hajdani redutbeli pesti bálokon a gavallér az imádottjának.

— Hétszázat adok, fiam juliusban jön velünk Tihanyba. Gondolja meg jól, drágám...

— Nem lehet, mert én nyaralni nem megyek el Pestről. A hétszázat is csak mosás nélkül vállalom.

Egy verébarcu, ványadttestű konyhaleány ül a locán. A nagysága ott veritékezik előtte és erősen gesztikulálva magyarázza, hogy milyen üdvös és közhasznú dolgot művelne, ha nyolcszázért elvállalná a főzőmindenesi állást egyszoba takarítással meg-ráadásosza.

— Hová gondol?... — sipolja maradék tüdeje minden felháborodásával a leányzó, miközben vizszínházi stílusban keresztberakja lábait, hogy a nagysága kiesik a béketűrésből:

— Micsoda illetlenség. Legalább álljon föl, ha én állva beszélek magával.

Kata — pardon: Katinka — kisasszony természetesen nem áll föl és sokat jelentő fejbiccentéssel végérvényesen pontot is tesz a meddő diskuszió tövébe. Ugy kell a nagyságának, minek jött ide. Miért nem kereste föl a régi híres Paczauer mestert, akinek boltja annyira kisegítette pillanatnyi zavarából a cselédhiányban szenvedő nagyságakat.

Igaz, a körüti cupringerboltokban ma is inkább akad facér cseléd, mint a Mártánál, pedig hát... És éppen itt meg kell állnunk egy kis szemlére. Pe-

dig hát a rendőrségi bűnügyi nyilvántartó erről sokkal beszédesebben és részletesebben tudna beszélni. A hajdan való cupringertfogások lecsökkenett arányban ugyan, de ma is virágznak a körüti helyközvetítőboltokban, miként a rezeda Katiék otthoni kiskertjében. A recipe a régi: a segéd elvezeti Marcsát vagy Julesát a kiszemelt helyre és el nem mulasztja a kapuban megszugni neki, hogy: a legközelebbi viszontlátásra az elhelyező „intézetben”. Nem adunk két hetet és Marcsa vagy Julesa csakugyan visszafoglalja régi helyét a tükörablakos bolt jobbsarkában. Ha ugyan időközben nem kerül a rendőrségre. Mert az előbbi eshetőség még a jobbak közé tartozik. Különben fő az üzlet és vesszenek az erkölcsök... A kitűnő Almády Géza tanácsos hasztalan verekedett évtizedekig a Mártánál a cupringerek ellen. A tanácsos ur megöregedett és elfáradt, de a cupringersegedek most is olyan fiatalok és ruganyos járásaik, mint husz éveknek előtte.

— Menjünk a Mária-utcai Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetségébe, a Máriánumba — mondta a sok balsikeren indignálódva egy keresztény uriasasszony. — Mert hát a keresztény háziasszonyoknak mégis innen illik lányt venni.

— Elmentünk. A kis irodában Lingauer Erzsébet önnagysága, az intézet igazgatónöje fogad, amíg Bachné, az elhelyező iroda szakértő vezetője sietve kimutatja, hogy számszerűség szempontjából bizony itt sem jobb az állapotok. A mai délelőttön például egyetlen megmozgatható mindenféle lány sem jelentkezett. Mindössze néhány öreg néni üldögél az előszobában és várja a jószerecséjét. Feltűnő jelenség, hogy a mai cselédanyag 80 százaléka félrokkant öregekből kerül ki. Ezeknek igénye még nagyobb, mint a fiataloké: 600–700 korona és jó koszt, kevés munka, sok pihenő.

Bizony baj van itt-ott egy kicsit a nagyságokkal

is, mert — tisztelet a kivételnek — szeretnék a leányt ékkoppon tartani. Van eset rá sokszor, hogy a leány három nap mulva visszamegy az elhelyezőbe, mert nem bírja a „külön kosztot”, meg a hustalan napokat. Volt egy méltósága, aki arról vált híressé, hogy külön főzetett a cselédeknek és még a savanykás községi kenyeret is elzárta előlük. A mindenek szakácsnővel fánkot süttetett, de egy falatot sem adott neki. Ezért aztán kitört a házi patália és a méltóságán kívül mindenki a cselédnek adott igazat. Nagyon sok azonban a túlkövetelő leány, aki nem akarja belátni, hogy ma a gazda sem élhet úgy, mint a békében és kivételes helyzetet senki sem követelhet magának.

Bachné önnagysága, akinél jobban senki sem ismeri a cselédkérdés csinját-binját, adott is egy jó tanácsot a háziasszonyoknak, amivel szerinte vissza lehetne szorítani a leányok megokolatlan, túlzott követeléseit:

— Tessék kimondani, hogy három hónapig egyetlen nagysága sem vesz cselédet. Tessék, fogjuk meg a suroló- és vikszelőkefe végét. Mutassuk meg, hogy szükségből magunk is el tudunk végezni minden házimunkát. Ha ezt megteszük, biztos, hogy őszre nem lesznek 600–800 koronás cselédbérek.

Én ugyan nem hiszem, hogy sikerre vezetne, de azért, nagyságok, tessék megpróbálni... (d. i.)